

**ПРОЄКТНА ГРАФІКА ЮВЕЛІРНИХ ПРИКРАС В НА ОСНОВІ
УКРАЇНСЬКОЇ ВИШИВКИ**

А.Ю. БРИЖАК, Є.О. ГОЛОВЧАНСЬКА, І.В. ФРОЛОВ
Київський національний університет технологій та дизайну

Ювелірні прикраси в житті сучасної людини займають надзвичайно вагоме місце. Народні ювелірні прикраси протягом багатьох століть були органічною частиною традиційної культури українців. В останні роки в Україні спостерігається підвищення національної самосвідомості, в зв'язку з чим з'явився попит на аксесуари з етно мотивами і державною символікою. Дослідження особливостей ювелірних прикрас дозволяє глибше осягнути надбання національної культури та заповнити одну з найважливіших ланок в дослідженні історії народного мистецтва України. Народне мистецтво України — це пласт української культури, пов'язаний з відтворенням світосприйняття українського народу, його психології, етичних настанов і естетичних прагнень, що охоплює всі види народної творчості, традиційно притаманні Україні. Дослідження даної теми [1] також сприятиме тому, щоб українське ювелірне мистецтво набуває популярності в Україні та світі, особливо з початком російської агресії в Україні. Тому розробка дизайну моделей браслетів на основі елементів традиційних є актуальним завданням.

Кожна нація має свій традиційний одяг та елементи костюму, що включають у себе і ювелірні прикраси. Для українців таким одягом є вишита сорочка – вишиванка. Її історія сягає корінням углиб століть. Згідно з історичними документами та археологічними розкопками, прикрашання одягу вишивкою було поширене ще в дохристиянський період. За свідченням Геродота, стародавні скіфи носили вишитий одяг [2]. Українська національна символіка сформувалася під впливом інших народів і увібрала художні елементи різних культур, але при цьому зберігала свою самобутність [3].

Вишиванка та ювелірні прикраси була не простим елементом: вони відігравали роль оберегу як в одязі так і в ювелірних прикрасах. Візерунки вишиванок є актуальними і дуже популярними. Саме тому їх використовують в дизайні й інших елементів – сумок, взуття і ювелірних прикрас.

Наші предки шанували стихії природи та часто зображали їх у вишивці, переважно за допомогою геометричних орнаментів. Геометричні орнаменти легко сприймаються і відтворюються в різних матеріалах. Саме тому, зображення сил природи було обрано як творче джерело для створення прикрас. В дизайні браслетів було використано орнаменти води і сонця. Символ сонця - восьмикутна зірка, яка означає об'єднання чоловічого і жіночого начала. Її також часто називають Зіркою Богородиці. Символ води - хвилясті лінії, які вважалися захистом від злих сил та були оберегом. Саме ці ідеї було втілено у дизайні браслетів (рис. 1, а – в).

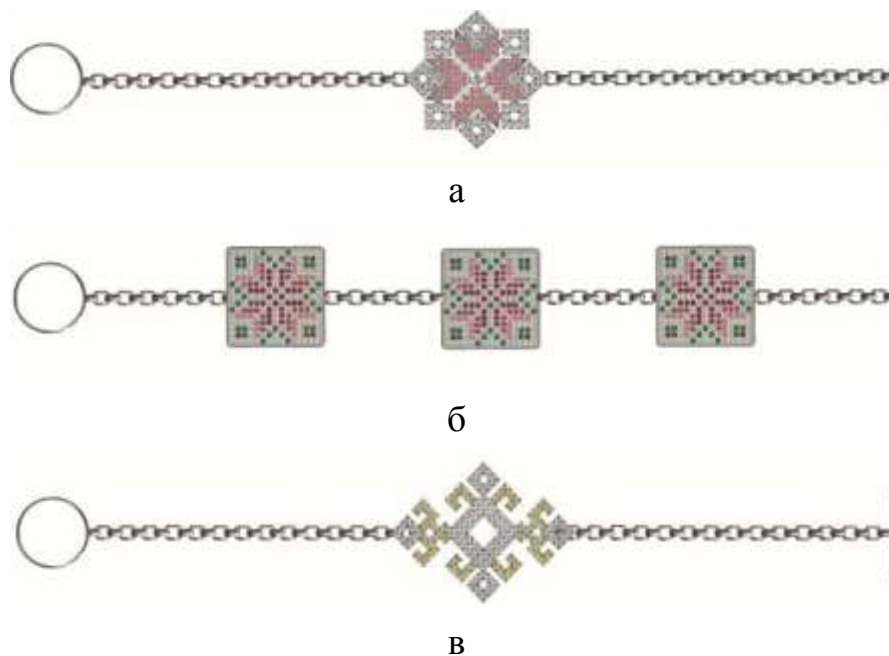

Рис. 1. Ескізи жіночих браслетів: а, б – з зображенням символу сонця, в – з зображенням символу води.

Ескізи браслетів виконані в етно стилі. Декоративні елементи браслетів мають виражену геометричну форму. Фактура основного матеріалу є гладкою. Композиційну роль грає сам орнамент з вставками який завершує красу прикраси. Основні матеріали – срібло, фіаніти європейського огранування. На прикрасі, мінерали мають різні відтінки, а саме білий, червоний, рожевий, зелений та жовтий кольори. Такий вибір матеріалів дозволяє зробити виріб доступним для споживачів. Це є важливим з огляду на те, що такі браслети є знаком підтримки України під час війни, але при цьому є стильними, вишуканими і універсальними.

Висновки. В результаті дослідження було визначено актуальність використання в дизайні ювелірних виробів елементів орнаментів традиційної української вишивки. Було розглянуто типи орнаментів та визначено, що геометричний орнамент є таким, що може бути легко відтвореним, в тому числі в дизайні ювелірних виробів. Було розроблено ескізи жіночих браслетів на основі традиційних українських геометричних орнаментів, що символізують сонце і стихію води. Запропоновано матеріали для виготовлення браслетів – срібло і фіаніти.

Література

1. Історія ювелірних прикрас: В Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://spadok.org.ua/starozhytnosti/istoriya-iuvelirnykh-prykras-v-ukrayini>
2. Вишиванка: Історія та легенди [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://na-skryzhalyah.blogspot.com/2017/05/blog-post_31.html
Символіка: Українська державна символіка [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://school-life.ks.ua/kherson_news/ukrayinska-natsionalna-derzhavna-simvolika/